

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Назва освітньо-професійної програми	Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	четвертий (денна, заочна) третій (заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 11.07.2025 р. № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
Протокол від 19.06.2025 р. № 11

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Право»

_____ Ольга ЧЕПІК-ТРЕГУБЕНКО

Розглянуто на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін Навчально-
наукового інституту права та інноваційної освіти
протокол від 18.06.2025 № 21

Фінансове право. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро:
Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025. 28 с.

РОЗРОБНИК:

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент Фокша Лілія Володимирівна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Генеральний директор ТОВ «Науково- виробниче об'єднання «Техніка 3000»»,
доктор юридичних наук, професор, Обушенко Олександр Миколайович;
2. Перший проректор ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»,
кандидат юридичних наук, доцент, Алфьорова Тетяна Миколаївна.

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної
дисципліни**

(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	2
Загальна кількість годин	90	60
Рік підготовки	4	3,4
Семестр	7	5,7
Лекції	14	6
Семінарські	12	4
Практичні	14	4
Самостійна робота	50	46
Індивідуальні завдання (курсова робота)	-	-
Підсумковий семестровий контроль	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право» є ознайомлення із змістом основних правових інститутів, що регулюють фінансову діяльність та фінансові правовідносини в Україні, формування умінь та навиків правильного застосування норм фінансового законодавства на практиці; вироблення вміння вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані із застосуванням норм фінансового права; навчити студентів чітко орієнтуватися в чинному фінансовому законодавстві, правильно тлумачити нормативно-правові акти та вміло застосовувати їх в реальних умовах своєї майбутньої професійної діяльності; усвідомлення безумовного виконання у майбутній практичній діяльності фінансового законодавства; формування правосвідомості і правової культури у майбутніх юристів.

Очікувані результати навчання:

знати:

1) на понятійному рівні: предмет і систему фінансового права; основні поняття та інститути; роль фінансового права та його значення для сучасного юриста.

2) на фундаментальному рівні: історію розвитку фінансового права; парадигму та методологію пізнання фінансового права.

3) на практично-творчому рівні: методика вирішення практичних завдань з фінансового права.

вміти:

1) на репродуктивному рівні: відтворювати основні поняття та конструкції фінансового права; вирішувати тести та виконувати індивідуальні завдання;

2) алгоритмічному рівні: застосовувати загальні та спеціальні алгоритми аналізу фінансового права;

3) на евристичному рівні: аналізувати положення та інститути публічно-правових галузей права; виступати експертом та консультантом у навчанні інших;

4) на творчому рівні: вичерпно, логічно і творчо викладати інформацію в усній і письмовій формі; ґрунтовно висловлюватися та дискутувати, пов'язуючи при цьому теоретичний матеріал з фінансового права.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК9 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10 – Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК15 – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Пререквізити: «Цивільне право», «Трудове право», «Господарське право», «Адміністративне право та процес».

Постреквізити: «Актуальні проблеми адміністративного права і процесу», «Актуальні проблеми інформаційного права», «Бюджетне право», «Податкове право».

Програмні результати навчання:

ПРН 6 – Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7 – Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 11 – Мати базові навички риторики.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ. ПРЕДМЕТ, МЕТОД, СИСТЕМА ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОГО ПРАВА.

Фінанси – це система економічних відносин, які виникають у процесі акумуляції, розподілу та використання фондів коштів, необхідних для виконання державою, органами місцевого самоврядування своїх завдань та функцій, у тому числі задоволення соціальних потреб.

Фінанси як фонди коштів можуть бути централізовані та децентралізовані. Централізовані фінанси – відображають відносини, що пов'язані з формуванням (утворенням), розподілом і перерозподілом централізованих грошових фондів, які надходять у розпорядження держави.

Особливості фінансів визначаються таким:

1. Фінанси тісно пов'язані з природою і функціями держави.
2. Фінанси становлять особливі, однорідні відносини між державою, юридичними й фізичними особами з приводу формування, розподілу та використання централізованих і децентралізованих грошових фондів.
3. Фінанси нерозривно пов'язані з існуванням товарно-грошових відносин.
4. Фінанси пов'язані з розподілом і перерозподілом частини сукупного суспільного продукту.

Предметом фінансового права є суспільні відносини у сфері фінансової діяльності, тобто відносини з планомірного утворення, розподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів коштів державою, органами місцевого самоврядування для реалізації їх завдань і функцій.

ТЕМА 2. ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ НОРМИ І ФІНАНСОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ.

Фінансове право як галузь права становить складну систему, первинним елементом якої є фінансово-правові норми. Саме фінансово-правові норми регулюють відносини, що виникають, змінюються й припиняються в процесі мобілізації, розподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів фінансових ресурсів. Норми фінансового права, як і будь-якої іншої галузі права, є загальнообов'язковими правилами поведінки суб'єктів суспільних відносин, що встановлені державою та забезпечені її примусовою силою.

Фінансово-правові норми – це встановлені державою та забезпечені її примусовою силою загальнообов'язкові правила поведінки суб'єктів суспільних відносин, що виникають в процесі мобілізації, розподілу й витрачання централізованих і децентралізованих фондів коштів, встановлюють права та обов'язки їх учасників і мають імперативний характер.

Фінансові правовідносини є юридичною формою вираження й закріплення фінансових (економічних) відносин, що можуть існувати лише в правовій формі.

Фінансові правовідносини можна визначити як урегульовані нормами фінансового права економічні відносини, що виникають, змінюються та

припиняються в процесі мобілізації, розподілу й використання централізованих і децентралізованих фондів фінансових ресурсів та мають державно-владний і майновий характер.

Зміни у правовому регулюванні фінансових відносин в умовах воєнного стану обумовлені необхідністю забезпечити належне фінансування видатків на безпеку й оборону держави.

ТЕМА 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.

Однією з найважливіших функцій державного управління є контрольна діяльність і, зокрема, фінансовий контроль. Державний фінансовий контроль охоплює процес формування та виконання Державного бюджету, а також місцевих бюджетів, міжбюджетні трансферти, випуск державних та місцевих позик тощо. Виходить за рамки державного фінансового контролю внутрішній фінансовий контроль, що здійснюється у сфері діяльності юридичних осіб приватного права.

Під фінансовим контролем слід розуміти особливу сферу контролю, що становить собою діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування та інших уповноважених суб'єктів з виявлення порушень законності, фінансової дисципліни й доцільності під час формування, розподілу й використання державних і муніципальних грошових фондів.

ТЕМА 4. БЮДЖЕТНЕ ПРАВО, БЮДЖЕТНІ ПРАВОВІДНОСИНИ ТА БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ.

Об'єктивною необхідністю функціонування будь-якої держави та органів місцевої влади є існування в них бюджету як розпису доходів та видатків, в якому відображається зміст їх діяльності, соціально-економічні функції та завдання.

Основні принципи формування бюджету: 1) принцип єдності бюджету; 2) принцип повноти; 3) принцип періодичності або плановості; 4) принцип збалансованості або рівноваги; 5) принцип обґрунтованості; 6) принцип цільового використання бюджетних коштів; 7) принцип публічності та прозорості; 8) принцип гласності; 9) принцип спеціалізації показників бюджетів; 10) принцип відповідальності (кожен учасник бюджетного процесу несе відповідальність за свої дії або бездіяльність на кожній стадії бюджетного процесу).

Бюджетне право України – це підгалузь фінансового права, яка складається з системи фінансово-правових норм, що регулюють відносини у сфері бюджетної діяльності. Оскільки бюджетне право є підгалуззю фінансового права, то воно використовує у правовому регулюванні метод фінансового права.

Норми бюджетного права визначають основи бюджетного устрою, структуру бюджетної системи України, становище суб'єктів бюджетного права, порядок складання, затвердження і виконання бюджетів, а також складання та затвердження звітів про їх виконання.

У фінансово-правовій літературі під бюджетною системою України мають на увазі засновану на економічних відносинах, врегульованих правовими нормами, сукупність видів бюджетів, які існують на території держави.

ТЕМА 5. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Традиційним є визначення бюджетного процесу як сукупності дій уповноважених органів держави та місцевого самоврядування щодо складання, розгляду, затвердження й виконання бюджетів, а також складання, розгляду й затвердження звітів про їхнє виконання, здійснюваних на підставі норм бюджетного права.

На всіх стадіях бюджетного процесу здійснюються контроль за дотриманням бюджетного законодавства, аудит та оцінка ефективності управління бюджетними коштами відповідно до законодавства.

Учасниками бюджетного процесу є органи, установи та посадові особи, наділені бюджетними повноваженнями (правами та обов'язками з управління бюджетними коштами).

Складання проектів Державного і місцевих бюджетів становить одну з найважливіших і відповідальних стадій бюджетного процесу, оскільки саме тут закладають політичний і економічний курси держави на поточний рік, визначають пріоритети щодо розв'язання внутрішніх соціально-економічних проблем, обсяг доходів і видатків, основні напрями використання коштів, засоби покриття дефіциту бюджету.

ТЕМА 6. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНИХ І МІСЦЕВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ, ДЕРЖАВНОГО І МІСЦЕВОГО БОРГУ ТА ДЕРЖАВНОГО КРЕДИТУ

Державний кредит посідає важливе місце в фінансовій системі України. За допомогою публічного кредиту держава здійснює перерозподіл тимчасово вільних коштів та забезпечує стимулювання розвитку пріоритетних галузей економіки, прискорення грошового обігу, виконання державних програм соціального розвитку.

Під державним кредитом слід розуміти систему економічних відносин, які виникають у процесі перерозподілу коштів між державою в особі її органів влади і управління та юридичними і фізичними особами (як резидентами, так і нерезидентами), іншими державами і міжнародними фінансовими організаціями, в яких держава може виступати в ролі позичальника, кредитора або гаранта. Відповідно, держава вступає в правовідносини запозичення, кредитування та гарантування.

ТЕМА 7. ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПОДАТКІВ

Виникнення податків зумовлено потребою належного функціонування держави, виконання нею суспільно необхідних завдань і функцій. Податки з'явилися пізніше, ніж виникли перші держави, фінансова діяльність яких супроводжувалася збиранням митних зборів у сучасному їх розумінні. Наразі

системи оподаткування у різних країнах світу різняться за структурою, набором податків, зборів та обов'язкових платежів, методами їх стягнення, податковими ставками, податковими пільгами тощо.

В основі побудови механізму стягнення податків лежать елементи податків. Всі елементи правового механізму податку поділяють на основні (платник податку, об'єкт оподаткування та ставка податку) та додаткові (строк і порядок сплати, податкова звітність тощо).

Сукупність загальнодержавних та місцевих податків і зборів, що справляються в установленому законом порядку, становить податкову систему України.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	1. Поняття та зміст фінансової діяльності держави. 2. Фінансове право як галузь права: предмет та метод правового регулювання. 3. Система фінансового права: галузь, інститути, норми. 4. Джерела фінансового права: характеристика та класифікація. 5. Взаємозв'язок фінансового права з іншими галузями права.	2
Тема 2. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	1. Поняття та ознаки фінансово-правових норм. 2. Структура фінансово-правової норми: гіпотеза, диспозиція, санкція. 3. Види фінансово-правових норм та їх класифікація. 4. Поняття, особливості та суб'єкти фінансових правовідносин. 5. Види фінансових правовідносин. 6. Юридичні факти у фінансовому праві як підстава виникнення, зміни чи припинення фінансових правовідносин. 7. Особливості фінансових правовідносин в умовах воєнного стану	2
Тема 3. Правове регулювання	1. Фінансовий контроль та фінансова дисципліна.	2

фінансового контролю в Україні	2. Зміст і завдання фінансового контролю. 3. Види фінансового контролю. 4. Методи фінансового контролю. 5. Органи фінансового контролю.	
Тема 4. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та бюджетна система України	1. Поняття і сутність бюджету. 2. Предмет і джерела бюджетного права. 3. Види бюджетно-правових норм. Поняття, структура та особливості бюджетно-правових відносин. 4. Поняття та склад бюджетної системи України. Принципи бюджетної системи. 5. Поняття, структура та значення бюджетної класифікації.	2
Тема 5. Бюджетний процес України	1. Поняття і принципи бюджетного процесу. 2. Стадії та учасники бюджетного процесу. 3. Процедури розгляду, затвердження та виконання бюджету. 4. Методи бюджетного планування та прогнозування. 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання.	2
Тема 6. Правові основи державних і місцевих запозичень, державного і місцевого боргу та державного кредиту	1. Економічна сутність і функції державного кредиту. 2. Форми державного кредиту. 3. Поняття державного боргу. 4. Види державного боргу. 5. Управління державним боргом в умовах воєнного стану	2
Тема 7. Податкова система України. Поняття та види податків	1. Сутність та функції податків. 2. Класифікація податків та їх елементи. 3. Поняття податкової системи і вимоги до неї 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	2
Тема 2. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	2
Тема 3. Правове регулювання фінансового контролю в	2

Україні	
Тема 4. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та бюджетна система України	2
Тема 5. Бюджетний процес України	2
Тема 6. Правові основи державних і місцевих запозичень, державного і місцевого боргу та державного кредиту	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	2
Тема 2. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	2
Тема 3. Правове регулювання фінансового контролю в Україні	2
Тема 4. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та бюджетна система України	2
Тема 5. Бюджетний процес України	2
Тема 6. Правові основи державних і місцевих запозичень, державного і місцевого боргу та державного кредиту	2
Тема 7. Податкова система України. Поняття та види податків.	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	8
Тема 2. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	8
Тема 3. Правове регулювання фінансового контролю в Україні	8
Тема 4. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та бюджетна система України	8
Тема 5. Бюджетний процес України	6
Тема 6. Правові основи державних і місцевих запозичень, державного і місцевого боргу та державного кредиту	6
Тема 7. Податкова система України. Поняття та види податків.	6

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	1. Поняття та зміст фінансової діяльності держави. 2. Фінансове право як галузь права: предмет та метод правового регулювання. 3. Система фінансового права: галузь, інститути, норми. 4. Джерела фінансового права: характеристика та класифікація. 5. Взаємозв'язок фінансового права з іншими галузями права.	2
Тема № 2. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	1. Поняття та ознаки фінансово-правових норм. 2. Структура фінансово-правової норми: гіпотеза, диспозиція, санкція. 3. Види фінансово-правових норм та їх класифікація. 4. Поняття, особливості та суб'єкти фінансових правовідносин. 5. Види фінансових правовідносин. 6. Юридичні факти у фінансовому праві як підстава виникнення, зміни чи припинення фінансових правовідносин. 7. Особливості фінансових правовідносин в умовах воєнного стану	2
Тема № 3. Правове регулювання фінансового контролю в Україні	1. Фінансовий контроль та фінансова дисципліна. 2. Зміст і завдання фінансового контролю. 3. Види фінансового контролю. 4. Методи фінансового контролю. 5. Органи фінансового контролю.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	2
Тема 2. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	2
Тема 3. Правове регулювання фінансового контролю в Україні	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод, система та джерела фінансового права	8
Тема 2. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	6
Тема 3. Правове регулювання фінансового контролю в Україні	6
Тема 4. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та бюджетна система України	8
Тема 5. Бюджетний процес України	6
Тема 6. Правові основи державних і місцевих запозичень, державного і місцевого боргу та державного кредиту	6
Тема 7. Податкова система України. Поняття та види податків.	6

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Поняття фінансів, їх ознаки та функції.
2. Фінансова система України та її структура.
3. Поняття, принципи та методи фінансової діяльності держави.
4. Органи влади, що здійснюють фінансову діяльність.
5. Фінансове законодавство України.
6. Фінансове право як наука та навчальна дисципліна.
7. Фінансове право як галузь вітчизняного права.
8. Визначення та ознаки фінансово-правових норм.
9. Види фінансово-правових норм.
10. Структура фінансово-правових норм.
11. Поняття, зміст і особливості фінансових правовідносин.
12. Структура фінансових правовідносин.
13. Види фінансових правовідносин.
14. Підстави виникнення, зміни та припинення фінансових правовідносин.
15. Фінансовий контроль та фінансова дисципліна.
16. Зміст і завдання фінансового контролю.

17. Види фінансового контролю.
18. Методи фінансового контролю.
19. Органи фінансового контролю.
20. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.
21. Бюджетне право в системі фінансового права України.
22. Бюджет: поняття, види та функції.
23. Поняття, структура та принципи бюджетної системи України.
24. Бюджетна класифікація.
25. Класифікація доходів державного бюджету України.
26. Класифікація видатків та кредитування державного бюджету України.
27. Фінансування бюджету (дефіцит, профіцит) і державний (місцевий борг).
28. Бюджетний процес та його учасники.
29. Складання та подання до розгляду проекту закону про Державний бюджет України.
30. Розгляд і затвердження, а також внесення змін до закону про Державний бюджет України.
31. Виконання, бухгалтерський облік та звітність Державного бюджету України.
32. Надходження та витрати місцевих бюджетів.
33. Складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність місцевих бюджетів.
34. Міжбюджетні відносини.
35. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та відповідальність за правопорушення у цій сфері.
36. Податкове право в системі фінансового права України.
37. Податкове законодавство України.
38. Поняття податку та збору (обов'язкового платежу).
39. Види податків і зборів.
40. Система оподаткування в Україні.
41. Спеціальні податкові режими.
42. Загальні юридичні засади встановлення податків (юридична конструкція податку).
43. Платники податків і зборів (обов'язкових платежів).
44. Об'єкт оподаткування.
45. Ставка податку або збору.
46. Податковий період.
47. База оподаткування.
48. Способи, строки та порядок сплати податку.
49. Адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів).
50. Поняття та функції державного кредиту.
51. Форми державного кредиту.
52. Нормативно-правове забезпечення відносин у галузі державного кредиту.
53. Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів.
54. Поняття, види та форми державного боргу.
55. Поняття, значення та функції державного страхування.
56. Основні галузі (форми) та види страхування.

57. Поняття та зміст загальнообов'язкового державного соціального страхування.
58. Поняття та види державних і муніципальних видатків.
59. Поняття та принципи бюджетного фінансування.
60. Правові засади кошторисно-бюджетного фінансування.
61. Банківська система України.
62. Банківські операції в Україні.
63. Банківське регулювання та банківський нагляд в Україні.
64. Грошова система та грошовий обіг в Україні.
65. Правові засади готівкових та безготівкових розрахунків в Україні.
66. Валютне регулювання та валютний контроль в Україні.
67. Що таке податок?
68. Які ознаки податку?
69. Які функції виконують податки?
70. Елементи правового механізму податку.
71. Які є види податків?
72. Поняття податкової системи.
73. Які є місцеві податки та збори?
74. Етапи реформи податкової служби України.
75. Поняття податкового права.
76. Податкове право як підгалузь фінансового права.
77. Метод податкового права.
78. Особливості предмета податкового права.
79. Поняття та види джерел податкового права.
80. Принципи податкового права.
81. Поняття та структура норми податкового права.
82. Види податково-правових норм.
83. Поняття та види податкових правовідносин.
84. Підстави виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин.
85. Що таке бюджетний процес?
86. Які є стадії бюджетного процесу?
87. Який порядок складання проекту бюджету?
88. Який порядок розгляду і затвердження бюджету?
89. Який порядок виконання бюджету?
90. Яка існує звітність про виконання бюджету?

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З \leq 100		

Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

**Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти
(денна та заочна форми навчання)**

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Студент, не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Фінансове право» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: залік, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Бали	Вид завдання
10	Написання та публікація наукової статті у фаховому виданні (за наявності опублікованих матеріалів із вказівкою на наукового керівника)
5	Написання та публікація тез доповіді на конференції (за наявності опублікованих матеріалів із вказівкою на наукового керівника)
2	Підготовка мультимедійної презентації (мінімум 20 слайдів) з обраної теми. При виставленні балів до уваги беруться наступні фактори: кількість слайдів, грамотність та правильність викладення інформації, послідовність викладення інформації, наявність висновків з розглянутих питань та теми в цілому.
2	Підготовка тестових питань (мінімум 20 питань, одне питання – 4 варіанти відповіді) з обраної теми. При виставленні балів до уваги беруться наступні фактори: кількість тестових питань, грамотність та правильність написання питання та відповідей до нього.
2	Підготовка 5 практичних задач з обраної теми. При виставленні балів до уваги беруться наступні фактори: комплексність у написанні умов задачі та поставлених до неї питань чи завдання, грамотність.

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Бали	Вид завдання
30	Написання та публікація наукової статті у фаховому виданні (за наявності опублікованих матеріалів із вказівкою на наукового керівника)
15	Написання та публікація тез доповіді на конференції (за наявності опублікованих матеріалів із вказівкою на наукового керівника)
5	Підготовка мультимедійної презентації (мінімум 20 слайдів) з обраної теми. При виставленні балів до уваги беруться наступні фактори: кількість слайдів, грамотність та правильність викладення інформації, послідовність викладення інформації, наявність висновків з розглянутих питань та теми в цілому.
5	Підготовка тестових питань (мінімум 20 питань, одне питання – 4 варіанти відповіді) з обраної теми. При виставленні балів до уваги беруться наступні фактори: кількість тестових питань, грамотність та правильність написання питання та відповідей до нього.
5	Підготовка 5 практичних задач з обраної теми. При виставленні балів до уваги беруться наступні фактори: комплексність у написанні умов задачі та поставлених до неї питань чи завдання, грамотність.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінк	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.

60-67			Е	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06 листопада 1991 року № 1798-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6.
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-ІV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40 /40–42/.

5. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50 /50–51/.
6. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13–17.
7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26.
8. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44–48.

-закони та підзаконні нормативні акти:

1. Деякі питання надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2015р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF>
2. Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2015-%D0%BF>
3. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 р. № 200. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-2016-%D0%BF>
4. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 року № 450. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40.
5. Положення про валютний нагляд: затв. постановою правління Нац. банку України від 03.01.2019 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013500-19>
6. Положення про Державну аудиторську службу України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 3.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>
7. Положення про Державну казначейську службу України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF>
8. Положення про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. № 227р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
9. Порядок визначення необхідності, розміру та виду майнового забезпечення під час надання кредитів (позик), залучених державою або під державні гарантії : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2011 р. № 460. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2011-%D0%BF#Text>
10. Порядок встановлення розміру плати занадання кредитів (позик), залучених державою, або державних гарантій: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 р. № 256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256-2011-%D0%BF>

11. Порядок здійснення місцевих запозичень: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 р. № 110. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/110-2011-%D0%BF>
12. Порядок надання місцевих гарантій: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2012 р. № 541. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2012-%D0%BF>
13. Порядок передачі бюджетних призначень, перерозподілу видатків бюджету і надання кредитів з бюджету: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2011 р. № 18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-2011-%D0%BF>
14. Порядок перерахування міжбюджетних трансфертів: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2010 р. № 1132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF>
15. Порядок подання фінансової звітності: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>
16. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 р. № 1017 в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 743 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF>
17. Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України: наказ Міністерства фінансів України 02.03.2012 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12>
18. Порядок розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2011-%D0%BF>
19. Порядок та умови надання субвенцій здержавного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних програм(проектів): затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 р. № 520. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/520-2011-%D0%BF>
20. Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затв. Постановою правління Нац. банку України від 03.12.2018 р. № 134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0134500-18#n6>
21. Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання: наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 р. № 836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1104-14>
22. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5.
23. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

24. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства Фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>
25. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
26. Про випуск казначейських зобов'язань: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2012 р. № 836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/836-2012-%D0%BF#Text>
27. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 р. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-viii_3
28. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
29. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.15 № 13. *Офіційний вісник України*. 2015. № 6.
30. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи Закон України від 28.12.2014 № 71-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 7–8. № 9.
31. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 № 71-VIII.
32. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 7–8, № 9.
33. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу: Закон України від 25 грудня 2014 року № 63-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015 № 6.
34. Про грошову реформу в Україні: Указ Президента України від 25.08. 1996 р. № 762. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/762/96>
35. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31.
36. Про джерела фінансування органів державної влади: Закон України від 30 червня 1999 року № 783-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 34.
37. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36.
38. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09 липня 2003 року № 1058-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 49.
39. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>

40. Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України від 14.11.14 № 1130.
41. Про затвердження Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей: затв. постановою правління Нац. банку України від 02.01.2019 р. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19>
42. Про затвердження Порядку ведення Реєстру місцевих запозичень та місцевих гарантій: наказ Міністерства фінансів України від 25.07.2012 р. № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1375-12>
43. Про затвердження Порядку відбору зразків продукції для визначення її якісних показників та форми акта відбору зразків продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2007 року № 1280. *Офіційний вісник України*. 2007. № 83.
44. Про затвердження Порядку відшкодування суб'єктом господарювання витрат, пов'язаних з проведенням експертизи (випробування) зразків продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2007 року № 1279. *Офіційний вісник України*. 2007. № 83.
45. Про затвердження Порядку надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських організацій інвалідів: Постанова Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2007 року № 1010. *Офіційний вісник України*. 2007. № 60.
46. Про затвердження Порядку оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду органами доходів і зборів: Наказ Міністерства доходів та зборів України від 25 грудня 2013 року № 848. *Офіційний вісник України*. 2014. № 10.
47. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку: Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 14. *Офіційний вісник України*. 2015. № 6.
48. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку: *Наказ Міністерства фінансів України* від 23.01.2015 № 14.
49. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13.
50. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР.
51. Про національну поліцію: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41.
52. Про оренду землі: Закон України від 06 жовтня 1998 року № 161-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 46.
53. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
54. Про особливості здійснення правочинів з державним, гарантованим державою боргом та місцевим боргом і державними деривативами: Закон України від 19.05.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-19>

55. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n1249>
56. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
57. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
58. Про реорганізацію деяких органів державної податкової служби, спеціалізованих митних органів та організацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 року № 228. *Офіційний вісник України*. 2013. № 28.
59. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
60. Про створення системи оперативного обміну між органами державного нагляду (контролю) інформацією про виявлення небезпечної та фальсифікованої продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 2007 року № 1126. *Офіційний вісник України*. 2007. № 69.

Підручники:

1. Бандурка О. М. Фінансове право: підручник, за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; О. М. Бандурка, О. П. Гетманець та ін. Харків: Екограф, 2015.
2. Фінансове право : посіб. для підг. до іспитів, Д. О. Білінський, І.М. Бондаренко, О. О. Головашевич та ін. Харків: Право, 2018. 212 с.
3. Фінансове право: підручник, за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Харків: Екограф, 2015. 500 с.
4. Фінансове право: підручник, М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Харків: Право, 2016.
5. Фінансове право: підручник, О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін. за заг.ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків: Право. 2019. 416 с.
6. Податкове право України : підручник; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.
7. Фінансове право: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка і О.О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
8. Фінансове прав: підручник/ за ред. Т.Є. Кагановської та М.П. Кучерявенка.Харків: Право ,2022. 432 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Бюджетна система: навчальний посібник, В.П. Пантелєєв. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. 377 с.
2. Гетманцев Д.О. Непряме оподаткування: правова сутність та адміністрування : наук. практ. посіб. Д. О. Гетманцев, В. Л. Форсюк, Ю. А. Федчишин, Ю. М. Лавреха. 2-е вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 592 с.
3. Голуб Г. М. Банківське право: навч. посіб. Голуб Г. М.; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів: Вид-во ЛКА, 2016. 231 с.

4. Державний кредит : навч. посіб. Лубкей Н. П., Ткачук Н. М., Горин В. П. та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 140 с.
5. Мартинюк В.П. Податкове право: навч. посіб. Мартинюк В.П., Михальчук Н.М. ; Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ, 2015.
6. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з фінансового права для студентів III курсу денних факультетів уклад.: М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик; О.А. Лукашев та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т України ім. Ярослава Мудрого, 2016. 64 с
7. Резнік О.М. Податкове право України (у схемах і таблицях) : навч. посіб. О.М. Резнік, А.В. Солонар ; Сум. держ. ун-т. Суми : Мрія-1, 2015.
8. Теорія, принципи та історія податку. Правовий аспект : наук. практ. посіб. Д.О. Гетманцев, В.Л. Форсюк, І.С. Беліцький. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 496 с.
9. Управління державними доходами і видатками: навч. посіб. [Б.С. Малиняк, В.С. Толуб'як, В.П. Горин, В.В. Письменний]; за ред. Б.С. Малиняка. Тернопіль: Астон, 2015. 154с.
10. Управління державними доходами і видатками: навч. посібник. Б. С. Малиняк, В. С. Толуб'як, В. П. Горин, В. В. Письменний; за ред. Б. С. Малиняка. Тернопіль: Астон, 2015.
11. Фінансове право : конспект лекцій, укладач М. В. Плотнікова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 253 с.
12. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
13. Юридична відповідальність за податкові правопорушення : наук. практ. посіб. Д.О. Гетманцев, Р.В. Макарчук, Я.С. Толкачов. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 752 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Адонін С. В. Державне кредитування в Україні. С. В. Адонін, О. В. Лиса, Р. А. Єремейчук. *Вісник Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова*. 2014. Т. 19. № 2/5.
2. Атаманчук Н. І. Місцеві податки та збори в Україні: сучасний стан та перспективи реформування. Н. І. Атаманчук, Д. В. Процюк. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. № 31. Т. 2.
3. Банківська система України на шляху євроінтеграції: монографія. Міщенко В.І. та ін.; за ред. С. А. Буковинського. Київ: *Національний банк України. Центр наукових досліджень*, 2015. 496 с.
4. Білінський Д.О. Правове регулювання публічної фінансової системи: монографія. Харків: *Право*, 2017.
5. Ковальчук А. С. Фінансово-правове регулювання платіжних систем в Україні : дис. ... докт. філософії в галузі знань 08 "Право" : спец.: 081 - Право Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, М-во освіти і науки України. - Харків, 2023. - 234 с.
6. Демянчук І. А. Фіскальна політика в умовах турбулентності економіки: *монографія*. Рівне: О. Зень, 2015.

7. Косяченко К. Е. Фінансово-правова відповідальність бюджетних установ за порушення бюджетного законодавства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». 2017. № 28. С. 145-149.
8. Косяченко К. Е. Бюджетні установи як учасники бюджетного процесу: їх права та обов'язки. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». 2021. № 5. С. 115-118.
9. Косяченко К. Е. Правосуб'єктність як передумова фінансово-правового статусу бюджетних установ. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 11. С. 99-104.
10. Косяченко К. Е. До питання про визначення фінансово-правового статусу бюджетних установ та його елементів. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2017. № 6. С. 129-133.
11. Косяченко К.Е. Бюджетні установи: поняття та ознаки. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». 2017. № 2. Т. 3. С. 89-94.
12. Латковська Т.А. Цифрова трансформація фінансового сектора України в умовах діджиталізації на рівні країн ЄС. Адміністративістика в умовах цифровізації: теорія, правове регулювання, практика : монографія / авт. колектив: С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, Т. А. Латковська та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 800 с. С. 639-679.
13. Марченко О.М., Пушак Я.Я., Ревак І.О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2020. 356 с.
14. Очкурєнко С.В. Місце фінансового права в системі права України: проблеми теорії і практики: *монографія*. Видавничий дім «Гельветика», 2017. 460 с.
15. Пацурія Н. Б. Правове регулювання діяльності у сфері страхування та перестраховування: проблеми теорії та практики : *монографія*. Н. Б.Пацурія, І. М. Войцеховська, А. С. Головачова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 256.
16. Савченко Л.А. Фінансово-контрольне право: становлення та розвиток: *монографія*. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

Інтернет-ресурси:

1. Єдиний веб-портал використання публічних коштів. Режим доступу: <https://spending.gov.ua/new/>
2. Єдиний державний реєстр судових рішень. Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>
3. Наукова бібліотека Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого. Режим доступу: <http://library.nlu.edu.ua/>;
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>;
5. Офіційний портал Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>;
6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>.
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
10. Офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. Максимовича Київського національного університету ім. Т. Шевченка Режим доступу: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>.

**Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін**

Володимир КИЯН

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної
дисципліни**

Навчальний рік	Протокол та дата засідання кафедри	Зміст змін	Підпис завідувача